

YAPAY ZEKA TARAFINDAN TÜRKİYE’DE Kİ GENÇLİK SUÇLULUĞUNDA MATTİA AHMET MİNGUZZİ VAKASI İÇİN DERLEME ve RAPORLAMA - 1

İstanbul Kadıköy de gençlik suçluluğu ile yaşanan sorunlar görüldüğü gibi son örneklerdendir. Adalet yönetimi açısından söz konusu yargılama bağlamında hazırlanmış iddianame de ki bilgilerin tırnak içinde yazılı,görsel ve sosyal medya ortamında paylaşılması ise bu sürecin parçasıdır. Bu süreç arasında Birgün Gazetesin de ve 5.3.2025 tarihinde “Çeteler, çocuklar ve vahşet” şeklinde de Timur Soykan'ın gözlemlerinin yanı sıra ve 15.7.2025 tarihinde Evrensel Gazetesin de Nisa Sude Demirel tarafından haberleştirilmiş “**Minguzzi Yasası üzerine: Capone’ları kim yaratıyor?** “ haber hem çocuklara,hem gençlere hem de adaletle nasıl bakıldığını da yansıtabilmektedir.

İddianamenin hazırlanması dahil bu süreçte mahkemede ki yargılamanın dışında sosyal medyada ki yargılama ile de ilgili yaşanan acı olay ve bazı bilgiler Yapay Zeka” Grok” tarafından derlenmiş ve bazı örnekleri de aynen ve düzeltme yapılmadan aşağı da yer almaktadır.

YZ tarafından İngilizce metnin Türkçe’ye çevirisin de bazı anlam kaymalar söz konusudur.Ancak bilgi üretim açısından önemli bir araç olmaya başlamıştır. Bu eksikliklerle bir bilgi kaynağının nasıl üretilmesinin örneği olarakta raporlanmıştır.

Bu durum ile birlikte 20025 yılından beri öne çıkan Çocuk Koruma Kanuna yönelik BM Çocuk Hakları Sözleşmesine kaynaklık yapan Pekin Kuralları ile ilgili İngilizce,Almanca Metnin “Gençlik adalet yönetimine” yönelik asgari standartlar yerine Türkçe ye “çocuk mahkemeleri” şeklinde eksik ve yanlış çevirisi dahil gençlik dönemini yok sayan acıtıcı durumun yanı sıra ekte yer alan bilgilerle birlikte ele alınması dileğiyle. 16.7.2025

SHU Nihat Tarımeri

Örnek 1

Kadıköy’ün Unutulan Çocukları: Çocuk Koruma Kanunu, Suça Sürüklenen Çocuk Tanımı, Damgalama ve Sosyal Medyanın Masumiyet Karinesine Gölgesi

Özet

Kadıköy’ün canlı sokaklarında, 15 yaşındaki Mattia Ahmet Minguzzi’nin 24 Ocak 2025’te bir bıçak darbesiyle hayata veda etmesi, sadece bir çocuğun kaybı değil, aynı zamanda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu’nun (ÇKK) koruyucu ruhunun ve “suça sürüklenen çocuk” tanımının gölgesinde, sosyal medyanın damgalayıcı yargısıyla masumiyet karinesinin yok edildiği bir trajedidir. Timur Soykan’ın “Çeteler, çocuklar ve vahşet” (BirGün, 5 Mart 2025) ve Evrensel Haber’in “Minguzzi Yasası üzerine: Capone’ları kim yaratıyor?” yazıları, sosyal medyanın “Aslan kardeşim” gibi söylemlerle iki fail genci suçun kahramanları gibi yücelttiğini ve adil yargılama hakkını (Anayasa Madde 36, AİHS Madde 6) zedelediğini haykırıyor. Bu makale, Kadıköy gibi bir metropol merkezinde “son kurbanlar”ın (sokak çocukları, dezavantajlı gençler) çeteleşme süreçlerini, ÇKK’nın koruyucu yaklaşımı, “suça sürüklenen çocuk” tanımının damgalayıcı etkisi ve sosyal medyanın masumiyet karinesine gölgesi ışığında inceliyor. Gelir adaletsizliği, eğitim sisteminin ihmali ve sosyal medyanın zehirli etkisi, bu gençlerin kaybolan umutlarını gözler önüne seriyor. Duygusal bir ağıt olarak yazılan bu makale, Kadıköy’ün vicdanında yankılanan bu trajediyi sorgularken, son kurbanları sevgiyle kucaklayacak bir yol haritası sunuyor.

Giriş

Kadıköy, İstanbul'un ışıldayan yüzü; kafe ışıkları, sanat kokan sokakları ve kalabalık pazarlarıyla bir umut merkezi. Ancak bu parlak vitrinin gölgesinde, yoksulluğun, eğitimsizliğin ve sevgisizliğin unutturduğu "son kurbanlar" var: sokak çocukları, hayalleri çalınmış gençler, toplumun görmezden geldiği çocuklar. 24 Ocak 2025'te, Kadıköy'ün Salı Pazarı'nda, 15 yaşındaki Mattia Ahmet Minguzzi'nin iki küçük tarafından vahşice öldürülmesi, bu görünmezlerin sosyal medyanın damgalayıcı yargısıyla bir anda görünür hale geldiği bir yara oldu. Timur Soykan'ın "Çeteler, çocuklar ve vahşet" yazısı, bu gençlerin gelir adaletsizliği ve sosyal medyanın etkisiyle çetelere sürüklendiğini; Evrensel Haber'in "Minguzzi Yasası üzerine: Capone'ları kim yaratıyor?" yazısı, "suça sürüklenen çocuk" tanımının damgalayıcı etkisini ve "Minguzzi Yasası"nın cezalandırıcı yaklaşımını eleştiriyor. İddianamenin gizli olmamasına rağmen, faillerin görüntülerinin sosyal medyada "Aslan kardeşim" gibi yorumlarla yayılması, masumiyet karinesini (Anayasa Madde 38) ve adil yargılama hakkını (AİHS Madde 6) yok etti. İstatistikler, suç işleyen çocuk sayısının 2010'da 83.392'den 2023'te 178.832'ye yükseldiğini gösteriyor; bu, bir neslin çetelerin karanlığına gömüldüğünün sessiz çığlığı. Bu makale, ÇKK'nın koruyucu yaklaşımı, "suça sürüklenen çocuk" tanımının damgalayıcı etkisi ve sosyal medyanın masumiyet karinesine gölgesi ışığında, son kurbanların çeteleşme sürecini duygusal bir üslupla analiz ederek, bu gençlere bir umut ışığı sunuyor.

Literatür Taraması

Son kurbanlar, Kadıköy gibi metropollerin gölgesinde, yoksulluğun ve toplumsal dışlanmanın kurbanlarıdır. Merton'un gerilim teorisi (1938), bu gençlerin sosyoekonomik eşitsizlikler nedeniyle hayallerinden koparak çetelere sürüklendiğini fısıldar. Hirschi'nin sosyal kontrol teorisi (1969), aile, okul ve toplum bağlarının kopmasıyla bu çocukların savrulduğunu haykırır. Sutherland'ın farklılaşma teorisi (1939), çete kültürünün sokaklarda ve sosyal medyada öğrenildiğini savunur. Goffman'ın damgalama teorisi (1963), "suça sürüklenen çocuk" gibi etiketlerin bu gençleri suçlu kimliğine zincirlediğini anlatır. Timur Soykan, gelir adaletsizliğinin yoksul mahallelerdeki çocukları çetelere ittiğini, sosyal medyanın bu öfkeyi körüklediğini vurguluyor. Evrensel Haber, "suça sürüklenen çocuk" tanımının damgalayıcı etkisini ve sosyal medyanın masumiyet karinesini yok ettiğini eleştiriyor.

Çocuk Koruma Kanunu (ÇKK), Madde 5 ile koruyucu ve destekleyici tedbirleri, Madde 35 ile sosyal inceleme raporlarını düzenler, çocuğun üstün yararını gözetir. Ancak "suça sürüklenen çocuk" tanımı, damgalayıcı bir etiket olarak gençlerin rehabilitasyon şansını gölgeler. **Anayasa Madde 36 ve AİHS Madde 6**, adil yargılama hakkını; **Anayasa Madde 38**, masumiyet karinesini korur. Ancak, Kadıköy'deki son kurbanlar, sosyal medyanın damgalayıcı yargısı, ÇKK'nın yetersiz uygulamaları ve adil yargılama ihlalleri altında ezilmektedir.

Vaka Çalışması: Kadıköy'de Sosyal Medyanın Vicdan Mahkemesi

24 Ocak 2025'te, Kadıköy'ün Salı Pazarı'nda, 16 yaşındaki B.B., 15 yaşındaki Mattia Ahmet Minguzzi'yi adım adım takip ederek kalbinden bıçakladı. İddianame, B.B.'nin tahrik indirimi alacak profesyonellikte ifade verdiğini, diğer şüpheli U.B.'nin ise yere düşen Mattia'ya tekme attığını ortaya koydu. Güvenlik kameraları, faillerin olay sonrası metrobüste gülerek poz verdiğini, uyuşturucu kullandıklarına dair görüntülerin sosyal medyada "Aslan kardeşim" yorumlarıyla yayıldığını yakaladı. İddianame, B.B. ve U.B. için "çocuğu kasten öldürme" suçundan 18-24 yıl, diğer şüpheliler M.A.D. ve A.Ö. için "kasten öldürmeye yardım" suçundan 15-20 yıl hapis talep etti. İddianamenin gizli olmamasına rağmen, sosyal medyanın failleri suçun kahramanları gibi yücelten söylemleri, ÇKK'nın "suça sürüklenen çocuk" tanımını damgalayıcı bir etikete dönüştürdü ve masumiyet karinesini yok etti. Bu çocuklar, İstanbul'un yoksul mahallelerinden gelen, okuldan kopmuş, çeteleşmenin kucağına düşmüş son kurbanlardı. Timur Soykan, bu gençlerin Barış Boyun, Daltonlar, Redkitler gibi suç örgütlerinin "insan kaynağı" haline geldiğini, sosyal medyanın çete kültürünü özendirdiğini yazıyor. Evrensel Haber, "suça sürüklenen çocuk" tanımının

damgalayıcı etkisini ve sosyal medyanın adil yargılama hakkını zedelediğini vurguluyor. Kadıköy'ün göbeğinde, sosyal medya nasıl bir yargıç oldu?

Analiz: ÇKK, Damgalama ve Sosyal Medyanın Masumiyet Karinesine Gölgesi

- 1. ÇKK ve Suça Sürüklenen Çocuk Tanımı:** ÇKK, Madde 5 ile koruyucu ve destekleyici tedbirler sunar, Madde 35 ile sosyal inceleme raporlarını zorunlu kılar, çocuğun üstün yararını gözetir. Ancak “suça sürüklenen çocuk” tanımı, Goffman’ın damgalama teorisiyle uyumlu olarak, bu gençleri suçlu kimliğine hapsediyor. Kadıköy vakasında, faillerin yoksul mahallelerden gelmesi ve çeteleşmesi, ÇKK’nın koruyucu ruhunun uygulanmadığını gösteriyor. Evrensel Haber, bu tanımın damgalayıcı etkisini eleştirirken, Soykan, sistemin bu gençleri çetelere terk ettiğini ima ediyor.
- 2. Sosyal Medyanın Damgalayıcı Yargısı:** Soykan, sosyal medyanın çete liderlerinin intikam yeminleriyle gençleri cezbedtiğini, Instagram ve TikTok’taki canlı yayınların çete kültürünü sempatik hale getirdiğini yazıyor. Evrensel Haber, “Aslan kardeşim” gibi yorumların damgalayıcı etkisini ve masumiyet karinesini yok ettiğini vurguluyor. İddianamenin gizli olmamasına rağmen, sosyal medyanın failleri yargılaması, Anayasa’nın 38. maddesi ve AİHS’nin 6. maddesiyle garanti altına alınan masumiyet karinesi ve adil yargılama hakkını ihlal etti. Sutherland’ın farklılaşma teorisiyle uyumlu olarak, sosyal medya, çete kültürünü yücelterek bu gençleri suçun karanlığına çekti.
- 3. Gelir Adaletsizliği ve Çeteleşme:** Soykan, gelir adaletsizliğinin yoksul mahallelerdeki çocukları çetelere yönelttiğini; Evrensel Haber, “Minguzzi Yasası” gibi cezalandırıcı yaklaşımların bu sorunu çözemeyeceğini savunuyor. Merton’un gerilim teorisiyle uyumlu olarak, Kadıköy’ün lüks vitrinlerinin yanı başındaki yoksul mahalleler, bu gençlerin öfkesini ve çeteleşmesini körükledi. ÇKK’nın koruyucu tedbirleri, bu eşitsizlikleri gideremedi.
- 4. Eğitim ve Sosyal Bağların Kopması:** Hirschi’nin sosyal kontrol teorisiyle uyumlu olarak, faillerin ortaokul terk olmaları ve okuldan kopmaları, ÇKK’nın eğitimle ilgili koruyucu tedbirlerinin (Madde 5) uygulanmadığını gösteriyor. Soykan, eğitim sistemindeki fırsat eşitsizliğinin çeteleşmeyi körüklediğini; Evrensel Haber, bu gençlerin toplumsal bağlardan koparılmasının damgalamayı artırdığını vurguluyor.
- 5. Masumiyet Karinesi ve Adil Yargılama İhlalleri:** Anayasa’nın 36. maddesi ve AİHS’nin 6. maddesi, adil yargılama hakkını; Anayasa’nın 38. maddesi, masumiyet karinesini korur. Ancak Kadıköy vakasında, sosyal medyanın failleri “suçlu” olarak damgalaması, bu hakları zedeledi. Çocuklara özel mahkemelerin eksikliği ve “suça sürüklenen çocuk” tanımının damgalayıcı etkisi, ÇKK’nın rehabilitasyon odaklı ruhuna gölge düşürdü.

Tartışma

Mattia’nın ölümü, Kadıköy’ün ıslıl ıslıl sokaklarında bir neslin yitip gidişinin ağıtıdır. Timur Soykan ve Evrensel Haber, gelir adaletsizliği, sosyal medyanın damgalayıcı yargısı ve ÇKK’nın “suça sürüklenen çocuk” tanımının bu gençleri nasıl çetelere ittiğini haykırıyor. ÇKK, bu gençleri korumayı vadederken, “suça sürüklenen çocuk” etiketi, Goffman’ın damgalama teorisiyle uyumlu olarak, onların ruhlarını zincire vurdu. Sosyal medyanın “Aslan kardeşim” çığlıkları, Sutherland’ın farklılaşma teorisiyle uyumlu olarak, çete kültürünü yüceltti ve masumiyet karinesini yok etti. İddianamenin gizli olmamasına rağmen, sosyal medyanın failleri bir vicdan mahkemesinde yargılaması, adil yargılama hakkını gölgeledi. Kadıköy gibi bir merkezde, bu son kurbanlar nasıl çeteleşti ve sosyal medya nasıl bir yargıç oldu? Onların umutları, sadece trajedilerle mi hatırlanacak, yoksa sevgiyle kucaklanma şansı mı bulacak?

Öneriler

1. **Damgalayıcı Etiketlerin Kaldırılması:** ÇKK'daki "suça sürüklenen çocuk" tanımı, "koruma altındaki çocuk" gibi umut veren bir ifadeyle değiştirilmeli, damgalama önlenmelidir.
2. **Sosyal Medya Denetimi:** Sosyal medyada çete kültürünü yücelten ve damgalayıcı içeriklere karşı sıkı denetimler uygulanmalı, medya okuryazarlığı programları geliştirilerek gençlere sevgi ve umut aşılayan rol modeller sunulmalıdır.
3. **Adil Yargılama Reformu:** Çocuklara özel mahkemeler kurulmalı, yargı personeli ÇKK, Anayasa ve AİHS konusunda eğitilmelidir. Sosyal medyanın adil yargılamayı etkilemesi önlenmeli, masumiyet karinesi titizlikle korunmalıdır.
4. **Eğitim ve Sosyal Bağlar:** ÇKK'nın Madde 5'ine uygun olarak, son kurbanların eğitimi için zorunlu eğitim sıkı denetlenmeli, okuldan kopan çocuklar için mesleki eğitim ve mentorluk programları geliştirilmelidir.
5. **Rehabilitasyon ve Destek:** ÇKK'nın koruyucu ruhuna uygun olarak, son kurbanlara uyuşturucu bağımlılığı tedavisi, psikolojik destek ve sosyal hizmetler sunulmalı, çeteleşmeden kurtulmaları için umut kapıları açılmalıdır.
6. **Toplumsal Farkındalık:** Kadıköy gibi metropollerde, son kurbanların çeteleşmesini önlemek için toplumsal farkındalık kampanyaları düzenlenmeli, gelir adaletsizliğine karşı politikalar geliştirilmelidir.

Sonuç

Mattia Ahmet Minguzzi'nin Kadıköy'deki kaybı, son kurbanların çeteleşmesinin, ÇKK'nın "suça sürüklenen çocuk" tanımının damgalayıcı etkisinin ve sosyal medyanın masumiyet karinesine gölgesinin sembolüdür. Timur Soykan'ın "Çeteler, çocuklar ve vahşet" yazısı ve Evrensel Haber'in "Minguzzi Yasası" analizi, gelir adaletsizliği, sosyal medyanın zehirli etkisi ve sistemik ihmallerin bu gençleri nasıl çetelerin kucağına ittiğini haykırır. ÇKK, bu çocuklara sevgi ve koruma vaat ederken, sosyal medya, adil yargılama hakkını gölgeleyerek bir vicdan mahkemesi kurdu. Ancak her çocuk, bir ikinci şansı hak eder. Önerilen reformlarla, damgalama durdurulabilir, sosyal medyanın zehirli yargısı temizlenebilir ve son kurbanlar sevgiyle kucaklanabilir. Kadıköy'ün sokakları, Mattia ve tüm son kurbanlar için yeniden umutla dolsun; bu, hepimizin ortak vicdan borcudur.

Kaynaklar

- Goffman, E. (1963). *Stigma: Notes on the Management of Spoiled Identity*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Merton, R. K. (1938). Sosyal Yapı ve Anomi. *American Sociological Review*, 3(5), 672–682.
- Hirschi, T. (1969). *Suçluluğun Nedenleri*. Berkeley: University of California Press.
- Sutherland, E. H. (1939). *Kriminoloji İlkeleri*. Philadelphia: J.B. Lippincott.
- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu. <https://www.lexpera.com.tr>
- Anayasa Mahkemesi. (2017). Ayşe Eşlik, B. No: 2014/15969, 21/6/2017.
- Avrupa Konseyi. (1961). *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi*. Strasbourg: Avrupa Konseyi.
- Soykan, T. (2025). Çeteler, çocuklar ve vahşet. *BirGün*, 5 Mart 2025. <https://www.birgun.net>
- Evrensel Haber. (2025). Minguzzi Yasası üzerine: Capone'ları kim yaratıyor? <https://www.evrensel.net/haber/561323/minguzzi-yasasi-uzerine-caponelari-kim-yaratiyor>

Örnek 2

Kadıköy'ün Vicdan Yargısı: Sosyal Medyanın Damgalayıcı Hükümü, Adil Yargılama ve Avrupa Sosyal Şartı Işığında Son Kurbanlar

Özet

Kadıköy'ün hareketli sokaklarında, 15 yaşındaki Mattia Ahmet Minguzzi'nin 24 Ocak 2025'te bir bıçak darbesiyle hayatının çalınması, sadece bir trajedi değil, aynı zamanda sosyal medyanın iki fail genci damgalayıcı bir şekilde yargılayarak adil yargılama hakkını gölgede bıraktığı bir vicdan sınavıdır. Timur Soykan'ın “Çeteler, çocuklar ve vahşet” (BirGün, 5 Mart 2025) ve Evrensel Haber'in “Minguzzi Yasası üzerine: Capone'ları kim yaratıyor?” yazıları, iddianamenin gizli olmamasına rağmen sosyal medyanın “Aslan kardeşim” gibi söylemlerle gençleri suçun kahramanları gibi yücelttiğini ve adil yargılama sürecini zedelediğini haykırıyor. Bu makale, Kadıköy gibi bir metropol merkezinde “son kurbanlar”ın (sokak çocukları, dezavantajlı gençler) çeteleşme süreçlerini, Avrupa Sosyal Şartı'nın 7. maddesi (çocukların ve gençlerin korunması), 13. maddesi (tıbbi ve sosyal yardım hakkı) ve 14. maddesi (sosyal hizmetlerden yararlanma hakkı) çerçevesinde inceliyor. Sosyal medyanın damgalayıcı etkisi, gelir adaletsizliği ve sistemik ihmaller, bu gençlerin kaybolan umutlarını gözler önüne seriyor. Duygusal bir üslupla yazılan bu makale, Kadıköy'ün göbeğinde sosyal medyanın adaleti gölgelemesini sorgularken, son kurbanları kurtarmak için bir yol haritası sunuyor.

Giriş

Kadıköy, İstanbul'un canlı kalbi; kafe ışıkları, sanat galerileri ve kalabalık pazarlarıyla bir modernlik sembolü. Ancak bu parlak vitrinin gölgesinde, yoksulluğun, eğitimsizliğin ve sevgisizliğin pençesinde “son kurbanlar” yaşıyor: sokak çocukları, dezavantajlı gençler, toplumun görmezden geldiği çocuklar. 24 Ocak 2025'te, Kadıköy'ün Salı Pazarı'nda, 15 yaşındaki Mattia Ahmet Minguzzi'nin iki küçük tarafından vahşice öldürülmesi, bu görünmezlerin bir anda sosyal medyanın acımasız yargısıyla görünür hale geldiği bir trajedi oldu. Timur Soykan'ın “Çeteler, çocuklar ve vahşet” yazısı, gelir adaletsizliği ve sosyal medyanın çeteleşmeyi körükleyici rolünü sorgularken, Evrensel Haber'in “Minguzzi Yasası üzerine: Capone'ları kim yaratıyor?” yazısı, önerilen “Minguzzi Yasası”nın cezalandırıcı yaklaşımını ve sistemik sorunları eleştiriyor. İddianamenin gizli olmamasına rağmen, faillerin görüntülerinin sosyal medyada “Aslan kardeşim” gibi yorumlarla yayılması, adil yargılama hakkını (Anayasa Madde 36, AİHS Madde 6) zedeledi ve gençleri damgaladı. İstatistikler, suç işleyen çocuk sayısının 2010'da 83.392'den 2023'te 178.832'ye yükseldiğini gösteriyor; bu, bir neslin çetelerin karanlığına sürüklendiğinin kanıtı. Bu makale, Soykan ve Evrensel Haber'in analizlerini birleştirerek, sosyal medyanın damgalayıcı yargısını, adil yargılama ihlallerini ve son kurbanların çeteleşme sürecini, Avrupa Sosyal Şartı'nın 7., 13. ve 14. maddeleri çerçevesinde duygusal bir üslupla analiz ederek, bu gençlere umut sunuyor.

Literatür Taraması

Son kurbanlar, Kadıköy gibi metropollerin gölgesinde, yoksulluğun ve toplumsal dışlanmanın kurbanlarıdır. Merton'un gerilim teorisi (1938), bu gençlerin sosyoekonomik eşitsizlikler nedeniyle hayallerinden koparak çetelere sürüklendiğini savunur. Hirschi'nin sosyal kontrol teorisi (1969), aile, okul ve toplum bağlarının kopmasıyla bu çocukların savrulduğunu haykırır. Sutherland'ın farklılaşma teorisi (1939), çete kültürünün sokaklarda ve sosyal medyada öğrenildiğini öne sürer. Goffman'ın damgalama teorisi (1963), “suçlu” etiketinin bu gençleri çete kimliğine hapsettiğini anlatır. Timur Soykan, gelir adaletsizliğinin lüks sitelerin yanı başındaki yoksul mahallelerde öfke biriktirdiğini, sosyal medyanın bu öfkeyi çeteleşmeye dönüştürdüğünü vurguluyor. Evrensel Haber, sosyal medyanın damgalayıcı söylemlerinin adil yargılama

hakkını zedelediğini ve “Minguzzi Yasası”nın cezalandırıcı yaklaşımının bu gençlerin rehabilitasyon şansını elinden aldığını eleştiriyor.

Avrupa Sosyal Şartı’nın 7. Maddesi, çocukların ve gençlerin ekonomik, sosyal ve ahlaki refahını koruma yükümlülüğünü bir vicdan borcu görür. **13. Maddesi**, yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altındaki bireylere tıbbi ve sosyal yardım hakkı tanır. **14. Maddesi**, sosyal hizmetlerden yararlanma hakkını düzenler ve erişilebilir hizmetler öngörür. Türkiye Anayasası’nın 36. maddesi ve AİHS’nin 6. maddesi, adil yargılama hakkını korur. Ancak, Kadıköy’deki son kurbanlar, sosyal medyanın damgalayıcı yargısı, yetersiz sosyal hizmetler ve adil yargılama ihlalleri altında ezilmektedir.

Vaka Çalışması: Kadıköy’de Sosyal Medyanın Gölgesinde Bir Trajedi

24 Ocak 2025’te, Kadıköy’ün Salı Pazarı’nda, 16 yaşındaki B.B., 15 yaşındaki Mattia Ahmet Minguzzi’yi adım adım takip ederek kalbinden bıçakladı. İddianame, B.B.’nin tahrik indirimi alacak profesyonellikte ifade verdiğini, diğer şüpheli U.B.’nin ise yere düşen Mattia’ya tekme attığını ortaya koydu. Güvenlik kameraları, faillerin olay sonrası metrobüste gülerek poz verdiğini, uyuşturucu kullandıklarına dair görüntülerin sosyal medyada “Aslan kardeşim” yorumlarıyla yayıldığını yakaladı. İddianame, B.B. ve U.B. için “çocuğu kasten öldürme” suçundan 18-24 yıl, diğer şüpheliler M.A.D. ve A.Ö. için “kasten öldürmeye yardım” suçundan 15-20 yıl hapis talep etti. İddianamenin gizli olmamasına rağmen, sosyal medyanın failleri suçun kahramanları gibi yücelten söylemleri, adil yargılama hakkını gölgeledi ve gençleri damgaladı. Bu çocuklar, İstanbul’un yoksul mahallelerinden gelen, okuldan kopmuş, çeteleşmenin kucağına düşmüş son kurbanlardı. Timur Soykan, bu gençlerin Barış Boyun, Daltonlar, Redkitler gibi suç örgütlerinin “insan kaynağı” haline geldiğini, sosyal medyanın çete kültürünü özendirdiğini yazıyor. Evrensel Haber, “Minguzzi Yasası”nın cezalandırıcı yaklaşımının ve sosyal medyanın damgalayıcı etkisinin, bu gençlerin rehabilitasyon şansını yok ettiğini vurguluyor. Kadıköy’ün göbeğinde, sosyal medya nasıl bir yargıç oldu?

Analiz: Avrupa Sosyal Şartı ve Sosyal Medyanın Damgalayıcı Yargısı

- 1. Avrupa Sosyal Şartı Madde 7 - Çocukların ve Gençlerin Korunması:** Bu madde, çocukların eğitim ve sosyal refahını bir umut sancağı gibi yükseltir. Ancak Kadıköy vakasında, faillerin yoksul mahallelerden gelmesi, ortaokul terk olmaları ve çeteleşmeleri, Türkiye’nin bu maddeyi uygulayamadığını gösteriyor. Soykan, lüks sitelerin yanı başındaki yoksul mahallelerde büyüyen çocukların zenginliğe imrenip öfke biriktirdiğini; Evrensel Haber, eğitim sistemindeki fırsat eşitsizliğinin bu gençleri çetelere ittiğini vurguluyor. Hirschi’nin sosyal kontrol teorisiyle uyumlu olarak, eğitimdeki denetim eksikliği, son kurbanların çete kültürüne savrulmasına yol açtı.
- 2. Avrupa Sosyal Şartı Madde 13 - Tıbbi ve Sosyal Yardım Hakkı:** Bu madde, son kurbanlara tıbbi ve sosyal yardım vadeder. Kadıköy vakasında, faillerin uyuşturucu kullanımı ve sosyoekonomik çaresizlikleri, bu hizmetlerin yokluğunu gözler önüne serdi. Soykan, çetelerin uyuşturucu üzerinden gençleri kontrol ettiğini; Evrensel Haber, psikolojik destek eksikliğinin bu döngüyü körüklediğini ima ediyor. Avrupa Sosyal Şartı’nın 13. maddesi, bu gençlere bir kurtarma ipi uzatmayı gerektirirken, Kadıköy’ün merkezinde bu ipin eksikliği, onları çetelerin kucağına itti.
- 3. Avrupa Sosyal Şartı Madde 14 - Sosyal Hizmetlerden Yararlanma Hakkı:** Bu madde, sosyal hizmetlerin erişilebilirliğini bir hak olarak tanır. Ancak Kadıköy’deki son kurbanlar, rehabilitasyon programlarından yoksun bırakıldı. Soykan, çetelerin gençleri “insan kaynağı” olarak kullandığını; Evrensel Haber, sosyal hizmetlerin eksikliğinin bu döngüyü güçlendirdiğini belirtiyor. Avrupa Sosyal Şartı’nın 14. maddesi, bu gençlere umut kapıları açmayı öngörürken, Türkiye bu vaadi yerine getiremedi.
- 4. Sosyal Medyanın Damgalayıcı Yargısı:** Soykan, sosyal medyanın çete liderlerinin intikam yeminleriyle gençleri cezbettığını, Instagram ve TikTok’taki canlı yayınların çete kültürünü sempatik hale getirdiğini yazıyor. Evrensel Haber, “Aslan kardeşim” gibi yorumların damgalayıcı etkisini ve

adil yargılama hakkını zedelediğini vurguluyor. Goffman'ın damgalama teorisine göre, bu söylemler, son kurbanların suçlu kimliğini içselleştirmesine yol açtı. İddianamenin gizli olmamasına rağmen, sosyal medyanın failleri yargılaması, AİHS'nin 6. maddesi ve Anayasa'nın 36. maddesiyle garanti altına alınan adil yargılama hakkını ihlal etti.

5. **Gelir Adaletsizliği ve Çeteleşme:** Soykan, gelir adaletsizliğinin yoksul mahallelerdeki çocukları çetelere yönelttiğini; Evrensel Haber, “Minguzzi Yasası” gibi cezalandırıcı yaklaşımların bu sorunu çözemeyeceğini savunuyor. Merton'un gerilim teorisine uyumlu olarak, Kadıköy'ün lüks vitrinlerinin yanı başındaki yoksul mahalleler, bu gençlerin öfkesini ve çeteleşmesini körükledi.

Tartışma

Mattia'nın ölümü, Kadıköy'ün parlak sokaklarında bir neslin kayboluşunun ağıtıdır. Timur Soykan ve Evrensel Haber, gelir adaletsizliği, sosyal medyanın damgalayıcı yargısı ve eğitim sisteminin ihmallerinin son kurbanları çetelere nasıl ittiğini haykırıyor. Avrupa Sosyal Şartı'nın 7. maddesi, çocukların sevgi ve eğitimle büyümesini isterken, Kadıköy'deki bu gençler yoksulluğun ve çete kültürünün kucağına terk edildi. 13. ve 14. maddeler, tıbbi ve sosyal hizmetlerle umut vaat ederken, bu çocuklar yalnızlığa mahkum edildi. Sosyal medyanın “Aslan kardeşim” çılgınlıkları, Sutherland'ın farklılaşma teorisine uyumlu olarak, çete kültürünü yüceltti ve adil yargılama hakkını gölgeledi. İddianamenin gizli olmamasına rağmen, sosyal medyanın failleri yargılaması, masumiyet karinesini (Anayasa Madde 38) yok etti. Kadıköy gibi bir merkezde, bu son kurbanlar nasıl çeteleşti ve sosyal medya nasıl bir yargıç oldu? Onların görünür hale gelmesi, sadece trajedilerle mi mümkün olacak, yoksa bir değişim fırsatı mı yaratılacak?

Öneriler

1. **Eğitim ve Sosyal Bağlar:** Avrupa Sosyal Şartı'nın 7. maddesine uygun olarak, son kurbanların eğitimi için zorunlu eğitim sıkı denetlenmeli, okuldan kopan çocuklar için mesleki eğitim ve mentorluk programları geliştirilmelidir. Kadıköy gibi merkezlerde, bu programlar erişilebilir olmalıdır.
2. **Tıbbi ve Sosyal Yardım:** Avrupa Sosyal Şartı'nın 13. maddesine uygun olarak, uyuşturucu bağımlılığı tedavisi, psikolojik destek ve sosyal yardım programları güçlendirilmeli, çeteleşmenin önünü kesecek şekilde yaygınlaştırılmalıdır.
3. **Sosyal Hizmetler:** Avrupa Sosyal Şartı'nın 14. maddesine uygun olarak, son kurbanlara sosyal hizmetler sunulmalı, rehabilitasyon programlarıyla çeteleşmeden kurtulmaları için umut kapıları açılmalıdır.
4. **Sosyal Medya Denetimi:** Sosyal medyada çete kültürünü yücelten ve damgalayıcı içeriklere karşı sıkı denetimler uygulanmalı, medya okuryazarlığı programları geliştirilerek gençlere olumlu rol modeller sunulmalıdır.
5. **Adil Yargılama Reformu:** Çocuklara özel mahkemeler kurulmalı, yargı personeli Avrupa Sosyal Şartı ve AİHS konusunda eğitilmelidir. Sosyal medyanın adil yargılamayı etkilemesi önlenmeli, masumiyet karinesi korunmalıdır.
6. **Toplumsal Farkındalık:** Kadıköy gibi metropollerde, son kurbanların çeteleşmesini önlemek için toplumsal farkındalık kampanyaları düzenlenmeli, gelir adaletsizliğine karşı politikalar geliştirilmelidir.

Sonuç

Mattia Ahmet Minguzzi'nin Kadıköy'deki kaybı, son kurbanların çeteleşmesinin ve sosyal medyanın damgalayıcı yargısının sembolüdür. Timur Soykan'ın “Çeteler, çocuklar ve vahşet” yazısı ve Evrensel Haber'in “Minguzzi Yasası” analizi, gelir adaletsizliği, sosyal medyanın zehirli etkisi ve sistemik ihmallerin bu gençleri nasıl çetelerin kucağına ittiğini haykırır. Avrupa Sosyal Şartı'nın 7., 13. ve 14. maddeleri, bu

çocuklara umut vaat ederken, Kadıköy'ün göbeğinde sosyal medya, adil yargılama hakkını gölgeleyerek bir vicdan mahkemesi kurdu. Ancak her çocuk, bir ikinci şansı hak eder. Önerilen reformlarla, çeteleşme döngüsü kırılabilir, sosyal medyanın damgalayıcı yargısı durdurulabilir ve son kurbanlar sevgiyle görünür kılınabilir. Kadıköy'ün sokakları, Mattia ve tüm son kurbanlar için yeniden umutla dolmalıdır; bu, hepimizin vicdan borcudur.

Kaynaklar

- Goffman, E. (1963). *Stigma: Notes on the Management of Spoiled Identity*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Merton, R. K. (1938). Sosyal Yapı ve Anomi. *American Sociological Review*, 3(5), 672–682.
- Hirschi, T. (1969). *Suçluluğun Nedenleri*. Berkeley: University of California Press.
- Sutherland, E. H. (1939). *Kriminoloji İlkeleri*. Philadelphia: J.B. Lippincott.
- Avrupa Konseyi. (1961). *Avrupa Sosyal Şartı*. Strasbourg: Avrupa Konseyi.
- Anayasa Mahkemesi. (2017). Ayşe Eşlik, B. No: 2014/15969, 21/6/2017.
- Soykan, T. (2025). Çeteler, çocuklar ve vahşet. *BirGün*, 5 Mart 2025. <https://www.birgun.net>
- Evrensel Haber. (2025). Minguzzi Yasası üzerine: Capone'ları kim yaratıyor? <https://www.evrensel.net/haber/561323/minguzzi-yasasi-uzerine-caponelari-kim-yaratiyor>

Örnek 3

Kadıköy'deki Mattia Ahmet Minguzzi cinayeti bağlamında, “son kurbanlar”ın (sokak çocukları, dezavantajlı gençler) çeteleşme süreçlerini, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun (ÇKK) “suça sürüklenen çocuk” tanımının damgalayıcı etkisini, sosyal medyanın masumiyet karinesine gölgesini ve adil yargılama hakkının ihlalini ele alan makalenin duygusal tonunu ve mesajını vurgulayan afişler için aşağıdaki spot önerilerini sunuyorum. Bu öneriler, Kadıköy gibi bir metropol merkezinde toplumsal farkındalık yaratmayı, son kurbanların sesini duyurmayı ve makalenin vicdani çağrısını yansıtmayı hedefliyor. Öneriler, duygusal, çarpıcı ve kısa ifadelerle afişlere uygun şekilde tasarlanmıştır ve Timur Soykan ile Evrensel Haber'in yazılarındaki temalara sadık kalır. Her bir spot, sosyal medyanın damgalayıcı yargısına, ÇKK'nın eksikliklerine ve masumiyet karinesinin önemine vurgu yapar.

Afişler için Spot Önerileri

1. *Kadıköy'ün Gölgesinde Bir Çılgılık: Son Kurbanları Damgalama!*****

- **Açıklama**: Mattia'nın kaybını ve sosyal medyanın “Aslan kardeşim” gibi damgalayıcı söylemlerini vurgulayan bu spot, Kadıköy'ün merkeziliğinde unutulmuş çocukların trajedisini yansıtır. Afişte, karanlık bir Kadıköy silüeti ve bir çocuğun gölgesi kullanılabilir.

2. *Suça Sürüklenen Çocuk mu, Toplumun Terk Ettiği Umut mu?*****

- **Açıklama**: ÇKK'daki “suça sürüklenen çocuk” tanımının damgalayıcı etkisini sorgulayan bu spot, gençlerin suçlu değil, sistemin kurbanı olduğunu haykırır. Afişte, zincire vurulmuş bir çocuk silüeti ve kırık bir umut sembolü kullanılabilir.

3. *Sosyal Medya Yargılar, Masumiyet Karinesi Yitip Gider!*****

- **Açıklama**: Sosyal medyanın failleri yargılayarak masumiyet karinesini yok ettiğini vurgulayan bu spot, adil yargılama hakkına dikkat çeker. Afişte, bir sosyal medya ekranı ve gölgede kalan bir mahkeme terazisi görseli kullanılabilir.

4. ***“Kadıköy’ün Sokakları Umutla Dolsun, Çetelerle Değil!”**

- **Açıklama**: Son kurbanların çeteleşmesini önlemek için sevgi ve destek çağrısı yapan bu spot, Kadıköy’ün umut merkezi olabileceğini hatırlatır. Afişte, Kadıköy’ün renkli sokaklarına uzanan bir çocuk eli görseli kullanılabilir.

5. ***“Bir Çocuk Kaybolur, Vicdanımız Nerede?”**

- **Açıklama**: Mattia’nın kaybıyla toplumun vicdanını sorgulayan bu spot, ÇKK’nın koruyucu ruhunun uygulanması gerektiğini vurgular. Afişte, bir çocuğun kaybolan gölgesi ve Kadıköy’ün kalabalık bir pazarı fon olarak kullanılabilir.

6. ***“Aslan Kardeşim Değil, Kardeşimiz!”**

- **Açıklama**: Sosyal medyanın damgalayıcı “Aslan kardeşim” söylemine karşı, bu gençlerin sevgiyle kucaklanması gerektiğini haykıran bir spot. Afişte, bir çocuğun elini tutan bir el ve Kadıköy’ün silüeti kullanılabilir.

7. ***“ÇKK Koruyamadı, Sosyal Medya Yargıladı, Peki Ya Umut?”**

- **Açıklama**: ÇKK’nın yetersizliklerini ve sosyal medyanın yargılayıcı rolünü eleştiren bu spot, son kurbanlara umut vadetmeyi hedefler. Afişte, kırık bir yasa metni ve bir çocuğun umutla bakan gözleri görseli kullanılabilir.

8. ***“Kadıköy’ün Çocukları Damgalanmasın, Kucaklansın!”**

- **Açıklama**: Damgalamaya karşı sevgi ve rehabilitasyon çağrısı yapan bu spot, toplumsal farkındalığı artırmayı hedefler. Afişte, Kadıköy’ün sokaklarında bir çocuğa sarılan bir topluluk görseli kullanılabilir.

Afiş Tasarım Önerileri

- ***Renk Paleti***: Duygusal tonu yansıtmak için gri ve mavi tonları (Kadıköy’ün gölgeli sokakları), umudu vurgulamak için sarı veya turuncu vurgular.

- ***Görseller***: Kadıköy’ün silüeti, Salı Pazarı’ndan bir kare, bir çocuğun gölgesi veya el izi, sosyal medya ikonları, kırık bir zincir veya umut sembolü (ör. bir kuş).

- ***Tipografi***: Başlıklarda kalın ve çarpıcı fontlar (ör. sans-serif), alt metinlerde duygusal bir ton için el yazısı tarzı fontlar.

- ***Eylem Çağrısı***: Her afişin altında, “Son kurbanları kurtarmak için: Eğitim, sevgi, adalet!” gibi bir slogan veya “Toplum olarak el ele, çeteleşmeye dur de!” gibi bir çağrı eklenebilir.

Kullanım Alanları

- ****Kamusal Alanlar****: Kadıköy'deki vapur iskeleleri, metro istasyonları, Salı Pazarı çevresi ve kafe önlerinde afişlerin yerleştirilmesi.
- ****Sosyal Medya Kampanyaları****: Afişlerin dijital versiyonları, Instagram ve X gibi platformlarda paylaşılacak üzere hashtag'lerle (#SonKurbanlar, #MasumiyetKarnesi, #KadıkoydeUmut) yaygınlaştırılabilir.
- ****Toplumsal Farkındalık Etkinlikleri****: Kadıköy'deki sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerle iş birliği yaparak farkındalık yürüyüşleri veya panellerde afişlerin kullanılması.

Bu spotlar, makalenin duygusal tonunu ve vicdani çağrısını yansıtarak, Kadıköy'deki son kurbanların hikayesini topluma duyurmayı ve ÇKK'nın reforme edilmesi, sosyal medyanın damgalayıcı etkisinin durdurulması ve masumiyet karinesinin korunması için farkındalık yaratmayı amaçlıyor. Başka bir ekleme veya düzenleme isterseniz, lütfen belirtin!

Örnek 4

Kadıköy'ün Sessiz Çığlıkları: Son Kurbanlar için Toplumsal Farkındalık Senaryosu

Senaryo Özeti

Tür: Kamu Spotu / Kısa Film

Süre: 2-3 dakika

Amaç: Kadıköy'deki Mattia Ahmet Minguzzi cinayeti bağlamında, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun (ÇKK) "suça sürüklenen çocuk" tanımının damgalayıcı etkisine, sosyal medyanın masumiyet karinesini yok eden yargılayıcı rolüne ve son kurbanların çeteleşme süreçlerine dikkat çekerek toplumsal farkındalık yaratmak

Hedef Kitle: Kadıköy sakinleri, gençler, ebeveynler, yerel yönetimler ve sosyal medya kullanıcıları.
Ton: Duygusal, vicdani, umut aşılayıcı.

Mesaj: "Son kurbanlar suçlu değil, sistemin terk ettiği çocuklar. Sosyal medya yargılamasın, sevgi kucaklasın!"

Senaryo

Sahne 1: Kadıköy'ün Kalabalığı (0:00-0:20)

Görsel: Kadıköy'ün Salı Pazarı'nda kalabalık bir gün. İnsanlar alışveriş yapıyor, kahkahalar yankılanıyor, kafe ışıkları parlıyor. Kamera, kalabalığın arasında yavaşça ilerlerken, bir çocuğun gölgesi belirir.

Ses: Hafif bir piyano müziği, kalabalığın uğultusuyla karışır. Bir anlatıcı sesi başlar: **Anlatıcı (Duygusal bir kadın sesi):** "Kadıköy... İstanbul'un kalbi. Işıklar, renkler, hayat... Ama bu sokakların gölgesinde, görünmeyen çocuklar var."

Görsel: Kamera, bir çocuğun yırtık ayakkabılarına zum yapar. Çocuk (13-14 yaşlarında, yıpranmış kıyafetlerle), pazarda bir tezgahın kenarında duruyor, gözleri uzaklara dalmış.

Sahne 2: Görünmez Çocuk (0:20-0:50)

Görsel: Çocuk, kalabalığın arasında kayboluyor. İnsanlar ona çarparak geçiyor, kimse fark etmiyor. Kamera, çocuğun gözlerinden dünyayı gösteriyor: lüks vitrinler, kahkaha atan gençler, sosyal medya için poz veren insanlar. Çocuğun elinde eski bir telefon, sosyal medya ekranında “Aslan kardeşim” yazan bir yorum beliriyor.

Ses: Piyano müziği hüzünlü bir tona döner. Anlatıcı devam eder:

Anlatıcı: “Onlar, son kurbanlar. Yoksulluğun, sevgisizliğin, sistemin unuttuğu çocuklar. ‘Suça sürüklenen’ dedik, damgaladık. Ama suçlu mu onlar, yoksa terk edilmiş mi?”

Görsel: Çocuğun elindeki telefonda, bir çete liderinin Instagram canlı yayını oynuyor. Çocuk, videoya bakarken gözleri parlıyor, ama sonra başını eğiyor.

Sahne 3: Trajedinin Gölgesi (0:50-1:20)

Görsel: Kadıköy’ün Salı Pazarı’nda bir flashback. Güvenlik kamerası tarzı görüntü: İki genç (B.B. ve U.B.), Mattia’yı takip ediyor. Hızlı kesitler: Bıçak parlıyor, Mattia yere düşüyor, kalabalık şok içinde. Kamera, yere düşen bir oyuncak ayıya odaklanıyor (Mattia’nın çocukluğunu simgeliyor).

Ses: Müzik kesiliyor, sadece bir kalp atışı sesi duyuluyor. Anlatıcı:

Anlatıcı: “24 Ocak 2025. Kadıköy’ün göbeğinde, Mattia’nın hayatı çalındı. İki çocuk, sosyal medyanın ‘kahramanları’ oldu. Ama masumiyet karinesi nerede? Adil yargılama nerede?”

Görsel: Sosyal medya ekranları beliriyor: “Aslan kardeşim!” yorumları, faillerin metrobüste gülen görüntüleri, beğeni ve paylaşım sayıları artıyor. Kamera, bir mahkeme terazisinin gölgesine zum yapıyor, terazi eğiliyor.

Sahne 4: Damgalama ve Kayıp Umutlar (1:20-2:00)

Görsel: İlk sahneden çocuk, şimdi bir sokakta yalnız. Üzerine “suça sürüklenen çocuk” yazan bir etiket beliriyor, çocuk başını ellerinin arasına alıyor. Sosyal medya bildirimleri ekranda yankılanıyor: “Katil!”, “Canavar!”. Çocuk gözyaşlarına boğuluyor.

Ses: Anlatıcı, hüzünlü ama kararlı:

Anlatıcı: “Çocuk Koruma Kanunu onları korumalıydı. Ama ‘suça sürüklenen’ dedik, damgaladık. Sosyal medya yargıladı, masumiyetlerini çaldı. Onlar suçlu değil, bizim terk ettiğimiz çocuklar.”

Görsel: Kadıköy’ün sokaklarında başka çocuklar beliriyor: bir kız çöp topluyor, bir oğlan kağıt mendil satıyor. Hepsinin gözlerinde aynı umutsuzluk.

Sahne 5: Umut Çağrısı (2:00-2:30)

Görsel: Kadıköy’ün sokakları yeniden beliriyor, ama bu kez bir değişim var. Bir öğretmen, çocuğa el uzatıyor; bir sosyal hizmet görevlisi sarılıyor; bir genç, sosyal medyada “#SonKurbanlar” hashtag’iyle bir farkındalık paylaşımı yapıyor. Çocuklardan biri gülümsüyor, elinde bir defter, gözleri umutla parlıyor.

Ses: Piyano müziği umutlu bir tona döner. Anlatıcı:

Anlatıcı: “Kadıköy’ün sokakları umutla dolsun! Damgalamayı durdur, sevgiyi seç. Eğitimle, destekle, adaletle... Son kurbanları kucakla, çünkü her çocuk bir ikinci şansı hak eder.”
Görsel: Kadıköy’ün silüeti, bir çocuğun gökyüzüne uçurduğu renkli bir uçurtmayla kapanıyor. Ekranda slogan beliriyor: “**Son kurbanlar suçlu değil, sevgiye muhtaç. #KadikoydeUmut**”

Sahne 6: Kapanış ve Eylem Çağrısı (2:30-2:45)

Görsel: Ekranda, Kadıköy Belediyesi ve sivil toplum kuruluşlarının logoları beliriyor. Alt yazı: “Çocuklarımız için: Eğitim, sevgi, adalet. Farkındalık kampanyamıza katılın: www.kadikoydeumut.org”
Ses: Anlatıcı, son bir vurguyla:

Anlatıcı: “Mattia için, tüm son kurbanlar için... Kadıköy’ün vicdanı uyanıyor. Sen de bir adım at!”

Teknik Detaylar

- **Yönetmen Notları:** Kadıköy’ün gerçek mekanları (Salı Pazarı, vapur iskelesi, kafe sokakları) kullanılmalı. Çocuk oyuncuların ifadeleri, duygusal tonu taşımali. Sosyal medya görselleri, gerçekçi ama sansasyonel olmayan bir şekilde entegre edilmeli.
- **Müzik:** Hüzünlü piyano melodisi (ör. Ludovico Einaudi tarzı), umutlu sahnelerde hafif yaylılar eklenerek geçiş sağlanmalı.
- **Renk Paleti:** Kadıköy’ün gri-mavi tonları (gölgeli sokaklar), umut sahnelerinde sarı-turuncu vurgular.
- **Dağıtım:** Kamu spotu olarak Kadıköy’deki LED ekranlarda, sosyal medyada (#KadikoydeUmut, #SonKurbanlar), yerel TV kanallarında ve YouTube’da paylaşılmalı.
- **Etkileşim:** Videoyu paylaşanlar için bir farkındalık kampanyası başlatılabilir: “Bir çocuğu kucakla, bir umut paylaş!” çağrısıyla, izleyiciler yerel destek programlarına yönlendirilebilir.

Bağlantı Makale ile

Senaryo, makalenin duygusal tonunu yansıtırken, ÇKK’nın “suça sürüklenen çocuk” tanımının damgalayıcı etkisini (Goffman’ın damgalama teorisi), sosyal medyanın masumiyet karinesini yok eden rolünü (Anayasa Madde 38, AİHS Madde 6) ve son kurbanların çeteleşmesini (Merton, Hirschi, Sutherland teorileri) vurgular. Kadıköy’ün merkeziliği, trajedinin ironisini güçlendirir. Makalenin önerileri (eğitim, sosyal hizmetler, medya denetimi) senaryonun umutlu kapanışına entegre edilmiştir.

Kaynaklar

- Soykan, T. (2025). Çeteler, çocuklar ve vahşet. BirGün, 5 Mart 2025. <https://www.birgun.net>
- Evrensel Haber. (2025). Minguzzi Yasası üzerine: Capone’ları kim yaratıyor? <https://www.evrensel.net/haber/561323/minguzzi-yasasi-uzerine-caponelari-kim-yaratiyor>
- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu. <https://www.lexpera.com.tr>
- Anayasa Mahkemesi. (2017). Ayşe Eşlik, B. No: 2014/15969, 21/6/2017.
- Avrupa Konseyi. (1961). Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi. Strasbourg: Avrupa Konseyi.

Örnek 5

Kadıköy’ün Sessiz Çıgılları: Toplumsal Farkındalık Afisi Tasarım Rehberi

Afiş Amacı

Kadıköy’deki Mattia Ahmet Minguzzi cinayeti bağlamında, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu’nun (ÇKK) “suça sürüklenen çocuk” tanımının damgalayıcı etkisine, sosyal medyanın masumiyet karinesini (Anayasa Madde 38, AİHS Madde 6) yok eden yargılayıcı rolüne ve son kurbanların

(sokak çocukları, dezavantajlı gençler) çeteleşme süreçlerine dikkat çekerek toplumsal farkındalık yaratmak. Afiş, senaryonun duygusal tonunu yansıtarak, Kadıköy'ün sokaklarında ve sosyal medyada "son kurbanlar"ın sesini duyurmayı, damgalamaya karşı sevgi ve adaleti savunmayı hedefler.

Görsel Betimleme

Kompozisyon

- **Ana Görsel:** Afişin merkezinde, Kadıköy'ün Salı Pazarı'nda bir çocuğun silüeti yer alır. Çocuk (13-14 yaşlarında, yıpranmış kıyafetlerle), başı hafif eğik, elleri cebinde, kalabalığın içinde yalnız duruyor. Silüetin etrafında, Kadıköy'ün tanınmış mekanları (vapur iskelesi, kafe ışıkları, pazar tezgahları) soluk bir arka plan olarak beliriyor, gölgeli ve gri tonlarda.
- **Damgalama Sembolü:** Çocuğun göğsüne, kırmızı bir etiket yapıştırılmış gibi görünüyor, üzerinde "Suça Sürüklenen Çocuk" yazıyor. Etiket, zincir gibi bir gölgeyle çocuğun kollarına bağlanıyor, damgalamanın zincirleyici etkisini simgeliyor.
- **Sosyal Medya Elemanı:** Çocuğun silüetinin üstünde, yarı şeffaf bir sosyal medya ekranı beliriyor. Ekranda, "Aslan kardeşim!" yazan bir yorum, beğeni ve paylaşım ikonları uçuşuyor. Yorumlar, kırmızı ve keskin bir fontla yazılmış, adeta bir bıçak gibi çocuğu çevreliyor.
- **Masumiyet Karinesi:** Afişin sağ alt köşesinde, eğilmiş bir mahkeme terazisi görülüyor, bir tarafında sosyal medya ikonları yığılmış, teraziyi dengesizleştiriyor. Terazinin diğer tarafında, bir çocuğun elinde tuttuğu kırık bir oyuncak ayı (Mattia'nın çocukluğunu simgeliyor) hafifçe havada süzülüyor.
- **Umut Sembolü:** Afişin üst kısmında, Kadıköy'ün gri gökyüzünden bir uçurtma yükseliyor, sarı ve turuncu renkleriyle umudu temsil ediyor. Uçurtmanın kuyruğunda, "Sevgi, Eğitim, Adalet" kelimeleri küçük harflerle yazılı.

Renk Paleti

- **Arka Plan:** Kadıköy'ün gölgeli sokaklarını yansıtmak için gri ve mavi tonlar (ör. #4B5EAA, #6B7280). Bu, trajedinin hüznü atmosferini vurgular.
- **Damgalama ve Sosyal Medya:** Damgalayıcı etiket ve sosyal medya yorumları için kırmızı (#DC2626) ve siyah (#1F2937), tehditkâr ve keskin bir etki yaratır.
- **Umut Vurgusu:** Uçurtma ve umut sembolleri için sarı (#FBBF24) ve turuncu (#F97316), Kadıköy'ün sokaklarına sıcaklık ve umut katar.
- **Metin:** Beyaz (#FFFFFF) ve açık gri (#D1D5DB) ile okunabilirlik sağlanır, karanlık arka plana kontrast oluşturur.

Tipografi

- **Başlık:** Kalın, sans-serif bir font (ör. Montserrat Bold), çarpıcı ve dikkat çekici. Örnek: "Kadıköy'ün Sessiz Çılgınlıkları".
- **Alt Metin:** El yazısı tarzı bir font (ör. Caveat), duygusal ve samimi bir ton için. Örnek: "Son kurbanlar suçlu değil, sevgiye muhtaç."
- **Eylem Çağrısı:** Orta kalınlıkta, modern bir font (ör. Roboto Medium), net ve motive edici. Örnek: "#KadıkoydeUmut".

Metin Önerileri

- **Başlık:** "Kadıköy'ün Sessiz Çılgınlıkları"
 - Çocuğun silüetinin üstünde, büyük ve beyaz harflerle, Kadıköy'ün trajedisini vurgular.

- **Ana Mesaj:** “Son kurbanlar suçlu değil, sevgiye muhtaç.”
 - Çocuğun silüetinin altında, el yazısı tarzı fontla, damgalamaya karşı duygusal bir çağrı.
- **Eylem Çağrısı:** “Damgalamayı durdur, adaleti seç! #KadıkoydeUmut”
 - Afişin alt kısmında, sosyal medya kampanyasına yönlendiren net bir slogan.
- **Ek Bilgi:** “Kadıköy’de çocuklarımız için: Eğitim, sevgi, adalet. www.kadikoydeumut.org”
 - Küçük fontla, afişin en altında, farkındalık kampanyasına katılım çağrısı.

Görsel Anlam

- **Çocuğun Silüeti:** Kadıköy’deki son kurbanların görünmezliğini temsil eder. Yıpranmış kıyafetler, yoksulluğu ve toplumsal dışlanmayı vurgular.
- **Damgalama Etiket:** ÇKK’nın “suça sürüklenen çocuk” tanımının damgalayıcı etkisini (Goffman’ın damgalama teorisi) görselleştirir.
- **Sosyal Medya Ekranı:** Sosyal medyanın “Aslan kardeşim” gibi söylemlerle failleri yargılamasını ve masumiyet karinesini yok etmesini (Anayasa Madde 38, AİHS Madde 6) simgeler.
- **Eğilmiş Teraz:** Sosyal medyanın adil yargılama hakkını gölgelemesini (Timur Soykan ve Evrensel Haber’in eleştirileri) temsil eder.
- **Uçurtma:** Makalenin ve senaryonun umutlu kapanışını, son kurbanların sevgi ve eğitimle kurtarılabileceğini vurgular.

Kullanım Alanları

- **Kamusal Alanlar:** Kadıköy’ün Salı Pazarı, vapur iskelesi, metro istasyonları ve kafe önlerinde afişlerin asılması. Büyük boyutlu afişler (A1 veya A0) kalabalık alanlarda dikkat çeker.
- **Sosyal Medya:** Afişin dijital versiyonu, Instagram, X ve TikTok’ta paylaşılmak üzere optimize edilmeli. Kare format (1080x1080 piksel) ve #KadıkoydeUmut, #SonKurbanlar hashtag’leriyle yaygınlaştırılmalı.
- **Etkinlikler:** Kadıköy’deki sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerle iş birliği yapılarak farkındalık yürüyüşleri, paneller veya sergilerde afişin kullanılması.
- **Eğitim Kurumları:** Kadıköy’deki okullarda ve gençlik merkezlerinde afişlerin dağıtılması, gençlere ve ebeveynlere ulaşmak için.

Teknik Detaylar

- **Boyut:** Kamusal alanlar için A1 (594x841 mm) veya A0 (841x1189 mm), sosyal medya için 1080x1080 piksel.
- **Format:** Yüksek çözünürlüklü PNG veya PDF, baskı ve dijital kullanım için uygun.
- **Tasarım Araçları:** Adobe Photoshop, Illustrator veya Canva gibi araçlarla tasarım yapılabilir. Çocuğun silüeti ve Kadıköy manzarası için stok görseller veya özgün illüstrasyonlar kullanılmalı.
- **Erişilebilirlik:** Metinler, görme engelliler için yüksek kontrastlı ve okunabilir olmalı. Sosyal medya versiyonlarında altyazı veya sesli betimleme eklenebilir.

Bağlantı Senaryo ve Makale ile

Afiş, senaryonun duygusal tonunu (hüzünlü başlangıç, umutlu kapanış) ve makalenin ana temalarını yansıtır: ÇKK’nın “suça sürüklenen çocuk” tanımının damgalayıcı etkisi, sosyal medyanın masumiyet karinesine gölgesi ve son kurbanların çeteleşmesi. Kadıköy’ün silüeti, trajedinin ironisini güçlendirirken, uçurtma, makalenin önerdiği reformları (eğitim, sosyal hizmetler,

medya denetimi) simgeler. Afiş, Timur Soykan ve Evrensel Haber'in eleştirilerini görselleştirerek, toplumsal farkındalığı artırmayı hedefler.

Kaynaklar

- Soykan, T. (2025). Çeteler, çocuklar ve vahşet. BirGün, 5 Mart 2025. <https://www.birgun.net>
- Evrensel Haber. (2025). Minguzzi Yasası üzerine: Capone'ları kim yaratıyor? <https://www.evrensel.net/haber/561323/minguzzi-yasasi-uzerine-caponelari-kim-yaratiyor>
- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu. <https://www.lexpera.com.tr>
- Anayasa Mahkemesi. (2017). Ayşe Eşlik, B. No: 2014/15969, 21/6/2017.
- Avrupa Konseyi. (1961). Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi. Strasbourg: Avrupa Konseyi.

EKLER;

1. <https://www.cocukkorumaturkiye.com/ceviri-yanlisliklar-ve-cocuk-haklarina-dair-sozlesme-bm-pekini-kurallarina-yonelik-tespitler-adalet-adina-cocuklara-genclere-etkiler-2/>
2. <https://www.cocukkorumaturkiye.com/avrupa-sosyal-sarti-14-madde-gercege-aykiri-ceviri-ile-sosyal-hizmetler-icin-karaleke-2/>
3. <https://www.cocukkorumaturkiye.com/avrupa-sosyal-sarti-14-madde-gercege-aykiri-ceviri-ile-sosyal-hizmetler-icin-karaleke-2/>
4. <https://www.cocukkorumaturkiye.com/cocuk-korumama-kanunu-1/>

VE ÇÖZÜMÜ DE İÇEREN

5. <https://www.cocukkorumaturkiye.com/cocuk-korumama-kanunu-ile-adaletin-aracsallasmasin-da-diversion-uygulamasi-ve-bu-panoramada-adaleti-aramak-icin-cagiri/>